

---

5 Vragenuur

Vragen van het lid Kortenoeven aan de minister van Buitenlandse Zaken over **het zwijgen van het Westen over de mensenrechtenschendingen in Saudi-Arabië**.

□

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Voorzitter. Bij voorbaat mijn excuses als ik wat moet hoesten. Ik heb een koutje en dat gaat maar niet weg.

In de islamitische apartheidstaat Saudi-Arabië zijn in de afgelopen maanden ruim 160 dissidenten opgepakt, ook vreedzame lieden, waaronder de schrijver Nadhir al-Majid. Deze en andere feiten kan men terugvinden in de rapportages van bijvoorbeeld Human Rights Watch. Deze organisatie stelde vorige week vast: "Saudi-Arabië sluit steeds meer tegenstanders van het regime op en het zwijgen hierover van de VS en de EU wordt steeds oorverdovender."

Ruim een week geleden was barones Catherine Ashton op bezoek in Saudi-Arabië. De barones wordt ook wel de "buitenlandchef van de EU" genoemd. Deze BuZa-chef stelde de systematische mensenrechtenschendingen van het regime in Riyad niet aan de orde. Ze stelde ook de andere schanddaden van het regime niet aan de orde, zoals de betrokkenheid van dat regime bij de export van islamitisch radicalisme, ook naar Nederland en andere EU-lidstaten. Zij stelde evenmin aan de orde dat het in Saudi-Arabië voor christenen verboden is om kerken te bouwen. Ze stelde evenmin aan de orde dat er in Saudi-Arabië autowegen bestaan, waar alleen moslims gebruik van mogen maken en niet-moslims niet. Ze stelde evenmin aan de orde dat het in Saudi-Arabië voor vrouwen zelfs verboden is om een auto te besturen. Ook de buitenlandchef van de EU zelf zou in Saudi-Arabië geen auto mogen besturen, omdat zij een vrouw is.

Mede namens de Nederlandse regering was Ashton stil over de schanddaden van het islamitische regime in Riyad. Mede namens de Nederlandse regering verklaarde zij bij haar vertrek uit Saudi-Arabië dat zij een heel fijn bezoek had gehad. Geen woord over de opgepakte dissidenten of de andere door mij genoemde feiten.

Wat de PVV betreft, had Ashton helemaal niets in Riyad te zoeken, helemaal niets. Zij had bovendien helemaal niets mede namens de Nederlandse regering moeten zeggen. Ik heb hierover twee vragen aan de minister.

De **voorzitter**:

Nee mijnheer Kortenoeven, uw spreektijd is echt voorbij.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Nu al?

De **voorzitter**:

Ja, u was lekker op dreef.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Daar had ik niet op gerekend.

De **voorzitter**:

U mag nu uw vraag stellen, maar dan lopen u volgende twee minuten door.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Oké, dat doe ik dan. Gaat de minister mevrouw Ashton duidelijk maken dat zij niet namens Nederland heeft gesproken en, zo ja, hoe en waar gaat hij dat dan aanpakken?

In het kader van mijn tweede vraag eerst een opmerking: de PVV staat voor het beginsel dat Nederland onafhankelijk moet blijven en zowel in binnenland als buitenland soeverein moet blijven, politiek onafhankelijk. Wij zijn dus ook tegen een Europese buitenlandpolitiek. Dat gezegd hebbende, is mijn vraag of de minister in de zaak van de dissidenten en andere schanddaden van het regime in Riyad nog uitdrukking gaat geven aan de eigen Nederlandse verantwoordelijkheid om misdadige regimes zoals dat in Riyad de waarheid te zeggen, rechtstreeks. Gaat hij bijvoorbeeld de Saudische ambassadeur op het matje roepen en hem de mantel uitvegen of blijft het ook vanuit Den Haag oorverdovend stil?

Ik laat het hierbij, want ik heb geen tijd meer.

De **voorzitter**:

Jawel, u hebt straks nog één minuut om een vervolgvraag te stellen.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Dank u zeer.

De **voorzitter**:

U hebt een goede regeling, wou ik maar zeggen. Ik geef nu het woord aan de minister.

□

Minister **Rosenthal**:

Voorzitter. De Nederlandse regering is natuurlijk zeer bezorgd over de berichten over en de feiten met betrekking tot de schendingen van mensenrechten in Saudi-Arabië. In Saudi-Arabië wordt, zoals de heer Kortenoeven al zei, de vrijheid van godsdienst met voeten getreden.

De Nederlandse vertegenwoordiging in Riyad attendeert de Saudi-Arabische autoriteiten voortdurend op de problematiek, en meer dan dat, rond de mensenrechten. De mensenrechten worden regelmatig ter sprake gebracht. De EU heeft begin december over een specifieke zaak, namelijk die rond Rizana Nafeek, een demarche gepleegd in Riyad. Vorige week is de mensenrechtensituatie in de Golfstaten besproken tijdens de ministeriële vergadering van de Europese Unie en de Raad voor Samenwerking van de Arabische Golfstaten. De Europese ambassades in Riyad hebben regelmatig onderling overleg, en meer dan dat, over de mensenrechtensituatie in Saudi-Arabië. Zij doen dat ongetwijfeld met goedkeuring van de Hoge Vertegenwoordiger, mevrouw Ashton.

De Nederlandse regering voelt een eigen verantwoordelijkheid op dit punt, zoals hopelijk tot uitdrukking is gekomen in mijn antwoorden. Zij verschuilt zich dus niet achter de Europese Unie. Als je effectief wilt zijn op het terrein van de mensenrechten, moet er een en-ensituatie zijn: Nederland moet actief zijn en daarnaast ook heel nadrukkelijk de Europese Unie.

De heer **Kortenoeven** (PVV):

Voorzitter. Ik vraag me af wat de minister gaat doen met mevrouw Ashton en haar opmerking dat zij zo'n fijn verblijf heeft gehad in Saudi-Arabië. Zij heeft gezwogen en het bezoek gekenmerkt als buitengewoon plezierig. Wat

Rosenthal

gaat de minister daarmee doen? Ik heb hem gevraagd om duidelijk te maken dat zij in elk geval niet namens hem heeft gesproken.

Minister Rosenthal:

Ik kan op dit moment niet melden wat de Hoge Vertegenwoordiger in het gesprek dat zij in Riyad heeft gevoerd exact aan de orde heeft gesteld. Ik ga ervan uit dat de mensenrechtensituatie in Saudi-Arabië voortdurend alle aandacht heeft van de Europese Unie, van Brussel en ook van de Hoge Vertegenwoordiger, mevrouw Ashton. Mocht dat niet genoeg zijn, wijs ik erop dat de EU-ambassades in Riyad gezamenlijk voortdurend stappen zetten om de mensenrechtensituatie in Saudi-Arabië aan de orde te stellen.

De heer Ormel (CDA):

De minister refereerde aan de mensenrechtensituatie in de Golfstaten. Wij spreken hier over Saudi-Arabië. In dit kader vraag ik de minister of hij een oordeel heeft over de interventie van Saudi-Arabië in Bahrein. Hoe is op dit moment de mensenrechtensituatie en met name de situatie van politieke gevangenen in Bahrein? Wat vindt de minister van de rol van Saudi-Arabië? Moet die eindig zijn of moet Saudi-Arabië daar gewoon blijven zitten?

Minister Rosenthal:

Het was de regering van Bahrein die Saudi-Arabië en de Verenigde Arabische Emiraten heeft gevraagd om met een aantal militairen, in totaal 1500, de brug over te komen in de richting van Bahrein. Dat is dus op verzoek van Bahrein geweest. Wanneer het gaat om de mensenrechtensituatie in Bahrein, geldt daar natuurlijk ook dat zodra de mensenrechten daar in het geding zijn dan ook stappen moeten worden – en ook worden – gezet vanuit de Europese Unie in die richting.

Als het gaat om de vraag hoe lang de Saudi-Arabisch militairen en de militairen van de Verenigde Arabische Emiraten in Bahrein zullen blijven, kan ik alleen maar zeggen dat ik dat op dit ogenblik niet weet.

De heer Voordewind (ChristenUnie):

Ik wil de minister ook nog vragen hoe het met de godsdienstvrijheid in Saudi-Arabië staat. Wij weten dat de doodstraf staat op bekering van de islam tot het christendom. Kan de minister daar nog het een en ander over zeggen?

Minister Rosenthal:

Ik denk dat dit niet een beetje maar echt vragen naar de bekende weg is van de kant van de heer Voordewind. Ik zeg het zoals het is. Wij weten beiden dat het met de godsdienstvrijheid in Saudi-Arabië slecht tot zeer slecht gesteld is. Het moge ook duidelijk zijn dat dat anders zou moeten. Dat daar voortdurend ook aandacht voor wordt gevraagd, in alle organen en arena's waar over deze zaak wordt gesproken, mag ook duidelijk zijn.

Gaat het om bekeerlingen? Zeker is dat strafbaar in Saudi-Arabië. Mocht het zo zijn dat wij met concrete gevallen te maken zouden hebben, dan zal de Nederlandse regering niet schromen om daarvoor aandacht te vragen en meer dan dat.

De voorzitter:

Ik herinner de minister eraan dat de tijd voor het antwoord een halve minuut is. Ik hoop ook dat dit een uit-

straling heeft op de volgende vragen en de luisteraars daarnaar.